

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 3/2006 vp

Hallituksen esitys laeiksi eläkesäätiölain, vakuutuskassalain ja ulkomaisista vakuutus- yhtiöistä annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 11 päivänä lokakuuta 2005 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi eläkesäätiölain, vakuutuskassalain ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta (HE 156/2005 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- finanssineuvos Urpo Hautala, valtiovarainministeriö
- ylijohtaja Tarmo Pukkila, hallitussihteeri Pia Rinne ja ylitarkastaja Harri Isokorpi, sosiaali- ja terveysministeriö

- tutkimuspäällikkö Arttu Juuti, Kilpailuvirasto
- ylitarkastaja Teija Korpiaho, Vakuutusvalvontavirasto
- asiantuntija Johan Åström, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- sosiaalipoliittinen asiantuntija Kaija Kallinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- henkilövakuutusjohtaja Timo Silvola, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto ry
- toimitusjohtaja Jouko Bergius, Eläkesäätiöyhdistys - ESY
- asiamies Helli Salminen, Nokia Oyj:n eläkesäätiö.

HALLITUKSEN ESITYS

Hallitus esittää eläkesäätiölakia, vakuutuskassalakia ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettua lakia muutettaviksi siten, että näihin lakeihin tehdään ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetusta direktiivistä johtuvat välttämättömät muutokset. Tällaisia muutoksia ovat vakuutettujen etu-

jen turvaamiseksi säädettävät tiedonantosäännökset, Vakuutusvalvontaviraston valvontavaltuuksia koskevat täsmennykset sekä säännökset, jotka koskevat rajat ylittävää toimintaa, omaisuudenhoitajia ja säilytysyhteisöjä, vastuuvelan ja eläkevastuun laskentaa sekä sijoitustoimintaa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Talousvaliokunta ehdottaa, että lakiehdotukset hyväksytään. Lakiehdotuksilla saatetaan voimaan ns. lisäeläkedirektiivin edellyttämät kii-reellisimmät pakottavat minimivaatimukset. Direktiivi koskee vapaaehtoisia lisäeläkejärjestelyjä, joilla täydennetään lakisääteistä eläketurvaa.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan eläkesäätiöt ja -kassat voivat hoitamansa lakisääteisen työeläkevakuutuksen lisäksi myöntää vapaaehtoisia etuusperusteisia lisäeläkkeitä. Etuusperusteisissa järjestelyissä työnantaja vastaa työntekijöille, vakuutetuille, luvatuista lisäeläke-etuuksista. Työnantaja vastaa myös lisäeläke-etuuksien tasosta ja sijoitustoiminnan tuotosta aiheutuvista riskeistä ja muista riskeistä. Työnantaja on lisämaksuvelvollinen, jos varat eivät riitä vastuiden kattamiseen.

Suomessa maksuperusteista lisäeläketurvaa voidaan lain mukaan järjestää käytännössä vain suomalaisessa tai ulkomaisessa henkivakuutusyhtiössä. Maksuperusteisissa järjestelyissä lisäeläke-etuudet määräytyvät työntekijöiden ja työnantajan maksamien vakuutusmaksujen ja niille kertyneiden sijoitustuottojen perusteella. Työntekijöille, vakuutetuille, ei luvata etukäteen tiettyä lisäeläke-etuuksien tasoa, koska vakuutetut vastaavat sijoitustoiminnan riskeistä, eikä työnantaja ole missään tilanteessa lisämaksuvelvollinen eläkelaitokselle.

Lisäeläkedirektiivin mukaan eläkesäätiöt ja kassat voisivat myöntää myös maksuperusteista lisäeläketurvaa. Hallituksen esityksessä tätä mahdollisuutta ei kuitenkaan esitetä suomalaisille eläkesäätiöille ja -kassoille. Talousvaliokunnan saamien arvioiden mukaan uudet perustettavat lisäeläkejärjestelyt tulevat käytännössä olemaan maksuperusteisia. Niin kauan kuin Suomen lainsäädännössä on maksuperusteisia lisäeläkejärjestelyjä koskevia rajoituksia, suomalainen työnantaja joutuisi järjestämään Suomessa työskenteleville työntekijöille vapaaehtoisen maksuperusteisen lisäeläketurvan toiseen ETA-valtioon perustetussa eläkerahastossa. Samalla

myös eläkelaitosten valvonta suomalaisten työntekijöiden osalta siirtyisi Suomen ulkopuolelle. Rajoitukset tarjota vapaaehtoisia maksuperusteisia lisäeläkkeitä vaikuttavat haitallisesti myös vakuutus- ja eläkelaitosten väliseen kilpailuun.

Edellä olevan perusteella talousvaliokunta edellyttää, että hallitus pikaisesti valmistelee eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain korvaavan eläkerahastolainsäädännön kokonaisuudistuksen. Tässä yhteydessä tulee sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöön suomalaisille eläkelaitoksille mahdollisuus myöntää myös vapaaehtoisia maksuperusteisia lisäeläkejärjestelyjä tasavertaisesti kilpaillen kotimaisten ja ulkomaisten vakuutus- ja eläkelaitosten kanssa. Talousvaliokunta edellyttää huolehdittavan myös siitä, että luvatut lisäeläke-etuudet turvataan myös liikkeenluovutusten ja muiden yritysjärjestelyjen yhteydessä. Talousvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy eläkerahastolain kokonaisuudistuksesta lausuman (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina ja

että hyväksytään lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee viipymättä vakuutettujen ja työnantajien oikeudet ja velvollisuudet turvaavan, toimivan ja kansainvälisesti kilpailukykyisen eläkerahastolainsäädännön kokonaisuudistuksen. Hallituksen on annettava esityksensä eduskunnalle syyskuun 2006 loppuun mennessä, jotta eduskunta voi tehdä päätöksensä vielä tämän vaalikauden aikana.

Helsingissä 4 päivänä huhtikuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Seppo Lahtela /kesk (osittain)
vpj.	Jari Leppä /kesk	Jere Lahti /kok
jäs.	Arto Bryggare /sd (osittain)	Jouko Laxell /kok
	Sari Essayah /kd (osittain)	Sirpa Paatero /sd
	Klaus Hellberg /sd	Klaus Pentti /kesk (osittain)
	Esko Kiviranta /kesk	Antti Rantakangas /kesk (osittain)
	Martti Korhonen /vas	Martin Saarikangas /kok (osittain)
	Miapetra Kumpula-Natri /sd (osittain)	Juhani Sjöblom /kok
		Oras Tynkkynen /vihr.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.